KVINNORNAS TIDNING

N:o 4. 4:de årg. 27 Januari 1924.

Annonspris: Textsida 25 öre pr mm.
» sista sidan 20 öre pr mm.
Längre annonsering rabatt.

Utkommer varje söndag.
Utgivare och redaktör: INGEBORG DAHLLÖF. För annons- och ekonomiavdelningen: EDITH RICKBERG.
Redaktion och expedition: *Vallgatan 27, Göteborg.* Tel. 18070.

Prenumerationspris:
Helår Kr. 6:—. 1/2 år Kr. 3:50. 1/4 år Kr. 2:—.
Lösnummer 15 öre.
Centraltryckeriet, O. Ericson, Göteborg 1924.

Eftertryck tillåtes gärna om "Kvinnornas Tidning", med hela namnet utsatt, angives som källan.

INNEHÅLL.

Utlandskrönika i sammandrag.
Kvinnliga präster.
Guds vackra värld. Av Stilett.
Vän eller fiende?
Blandat.
"Saker."
Hur uppnå högre energiplan? Av Margareta Heijkel.
Teater.
Uppriktighet. Av Syster Jane.
Undervisningsinstitut för kvinnligt arbete. Av S. E.
Insändarnes spalt:
Minne och dröm.
Kassaboken har ordet.
Silverslöjan. Roman av Ilse Leskien.

——::——

Utlandskrönika
i sammandrag.

Det engelska regeringsskiftet har försiggått. Krisen tog ett lika snabbt som lugnt förlopp och i full överensstämmelse med det på förhand uppgjorda programmet. Arbetarepartiets ändringsförslag till svaradressen på konungens trontal, vari partiet fäste konungens uppmärksamhet på, att den sittande högerregeringen icke längre ägde underhusets förtroende, antogs med 328 röster mot 256. Det liberala partiet röstade, så när som på ett tiotal medlemmar, tillsammans med socialisterna.

Regeringsskiftet försiggick omedelbart därefter. Den Baldwinska ministären trädde tillbaka och arbetarepartiets ledare Ramsay MacDonald mottog av konungen uppdraget att bilda ny regering. Redan efter någon dag var denne i stånd att framlägga sin ministerlista, vilken utom rena arbetarenamn upptar också en rad pärer och högre tjänstemän, vilka beklätt eller bekläda viktiga administrativa eller militära poster. En och annan av dessa personer torde vara anhängare av socialismen, men flertalet har icke bekänt sig till någon viss politisk tro och ingår i regeringen icke som vapendragare åt det härskande partiet utan för att ställa sin administrativa dugglighet och sina kunskaper till fädernes landets förfogande. Regeringslistan har mottagits med tillfredsställelse också på högerhåll.

MacDonald, som bekläder även utrikesministerposten, har uttalat, att hans och arbetarepartiets övertagande av makten är en märkespunkt i Englands historia. Helt visst, men om den är *ond* eller *god*, det vet man ännu icke!

Den nya engelska regeringen mötes vid starten av stora svårigheter. I utrikespolitiskt hänseende har den att fortsätta den hittills mer eller mindre hemligt förda kampen mot Frankrike, vars övervälde i Europa hotar vitala engelska intressen. Den växande animositeten mellan de båda f. d. vännerna kommer allt tydligare till synes. Via pressen säger man varandra mycket oförblommerade och obehagliga sanningar. England har genom sitt officiella ombud fått bestyrkt, att Frankrike står bakom den "separatiströrelse", som vill lösslita Rhenpfalz från tyska riket. Häftig förbittring har uppstått i England med anledning av de svårigheter Frankrike lägger i vägen för varutillförseln till den av engelsmännen besatta Kölnzonen.

Inåt det egna landet har MacDonald att klara upp den stora lokmannastrejken och att söka förhindra kolgruvearbetarnes planerade strejk. Arbetslöshets- och bostadsfrågorna kräva också sin lösning.

Franska regeringen sitter trots alla profetior fast i sadeln. Den har i deputeradekammaren fått förtroendevotum med hänsyn till Ruhrockupationens upprätthållande och det framlagda förslaget till finansreform med dess betungande skatter torde bliva antaget.

De som hjälp åt skadeståndskommissionen tillsatta båda expertkommittéerna, vilka skola undersöka Tysklands betalningsförmåga och hur mycket tyskt guld som döljer sig utomlands, arbeta raskt och energiskt. Inom kort tid komma de att avresa till Berlin.

Den långvariga striden om den katolska kyrkans ställning i Frankrike har bilagts och fred är sluten.

Den ryske diktatorn Lenin har skattat åt förgängelsen efter att sedan länge ha varit hemfallen åt antagligen sinnessjukdom. Man ävlas om att framställa honom som "stor", denne man som varit sitt lands olycka, sitt folks gissel och som, själv fegt fruktande döden, blev en massmördare, till vilken historien saknar motstycke!

——::——

Från kvinnovärlden.

Fredrika Bremerförbundet ber i ett upprop Sveriges kvinnor att genom penningbidrag medverka till uppförandet av ett "Kvinnornas hus" i Stockholm.

Det kan icke förnekas att denna vädjan verkar överraskande. Finns det bland Stockholms tiotusentals kvinnor icke tillräcklig offervilja för att de genom egen kraft skulle kunna skapa denna byggnad? Behöva de verkligen vända sig till den av huvudstaden eljes föga uppmärksammade landsortens kvinnor för att få hjälp? Också hos dessa har emellertid intresset vaknat för egna föreningshus och det lämpligaste, det värdigaste är väl att varje samhälle här sörjer för sig självt. "Charity begins at home!"

——::——

Kommunisten i talarstolen: — Det kommer en ny tid, kamrater, en härlig tid, då var och en får göra det som han tycker är roligt. Och tycker han inte, att det som han skall göra är roligt, så skall han med våld tvingas till att tycka, att det är roligt.

Åhörarskaran: — Braavo! Braavo!

——::——

Kvinnliga präster.

Skall "idealisten" — eller domkapitlen avgöra frågan?

I G. H. T. av den 22 d:s lästes under rubriken "Våra herdinnor eller morgondagens präster" ett intressant och ur många synpunkter tänkvärt inlägg i vår tids för närvarande kanske mest uppmärksammade kvinnofråga: Kvinnliga präster eller icke? Artikeln, som till författare räknar den kände skriftställaren Ivan Oljelund går bl. a. till rätta med domkapitlens skäl ("känslan" och "traditionen") för ett avslag, som han finner påfallande svaga. I en tid, då kvinnan kan bli allt utom "fader", då nya banor ständigt öppnas för henne — varför, undrar författaren, skulle hon icke även bli präst? Hon har nämligen upptäckt prästtjänsten som en "bana".

"Det är icke själsnöd, som drivit fram kvinnorna till altaret och predikstolen", säger hr Oljelund. "Det är social ambition, konkurrensbegär, likställighetssträvan". Och "när nu prästen i nio fall av tio är en intellektuell massartikel eller en helt vanlig människa, varför skulle då kvinnorna vara utestängda från detta *område av social verksamhet*, som det så vackert heter på vår tids meningsfulla språk?"

Efter att vidare till det kvinnliga prästämbetets försvar ha citerat Olaus Petris ord att det ingen skillnad är mellan man och kvinna i den kristna församlingen samt påpekat det inkonsekventa i att kvinnorna väl få tillsätta präster, men ej själva tillåtas axla den sida kappan fortsätter författaren:

"Ur kristlig synpunkt blir ett *förbud* — vars borttagande ingalunda innebär en andtruten tillstyrkan — ännu mera ohållbart. Kristendomen är ett glatt budskap för människor och själar, ej för män och kvinnor. Det är svårt att ur evighetens synpunkt betrakta en själ såsom manlig eller kvinnlig. Ja, lättare än att tänka sig kvinnosjälen utrustad med feminina kännetecken är det att med kyrkofäderna ifrågasätta om kvinnan verkligen äger en själ. Kyrkan erkänner numera att hon har en själ, och detta farliga erkännande måste enligt tingens ordning utmynna i det kätteri, som nu visat sig i det nya kravet."

Artikeln utmynnar i åsikten att kvinnorna, ehuru icke drivna av andlig nöd böra släppas fram på "banan", varmed även chimären om att härigenom en ny möjlighet beredes dem att göra världen bättre än männen "ensamma" förmått samtidigt kommer att upplösas.

Om till ovanstående skulle fogas en reflexion vore det då främst till författarens starkt betonade övertygelse att det icke är själanöd som drivit kvinnan till altaret och predikstolen. Man är en smula förvånad över ett dylikt kategoriskt uttalande från detta håll. Ty om vi skola hålla oss till fakta, vad veta vi egentligen alls efter kvinnans långa tystnad i församlingen om hennes religiösa liv och förmåga? Det finns visserligen ingenting som bestyrker att det för kvinnan är en livsangelägenhet att ägna sig åt ett prästerligt kall. *Men det finns heller ingenting som bestrider, att det ej skulle finnas flera utvalda bland dem, som tiga, än det finns kallade bland dem som nu tala i församlingarna.*

——::——

Guds vackra värld.

Min kusin är lyckligt gift och har en enda son. Han är nio år, heter Bengt och är sin mors avgud.

Till min kusins särdrag hör, att hon hatar damm för att det kan skada hennes sons hälsa, att hon aldrig får tillräckligt med frisk luft åt sin son, och att hon går i ständig ångest för att hennes son i skolan skall smittas av krassliga kamrater. Lägger man härtill badsejourer, kalla avrivningar, fiskleverolja, söndagsturer till Hindås, maltextrakt med järn, pasteuriserad mjölk och läkarebesök vid första nysning kan man utan överdrift våga påstå, att unga Bengt i kroppsligt hänseende är synnerligen väl påpassad och omsedd.

En dag hugnade jag min kusin med ett eftermiddagsbesök. Hon försvann för en avsevärd stund för att konferera med sin hemsömmerska, och när vi sedan återförenades i salongen, var hon full av ruelse över sina försummade värdinneplikter.

— O, *förlåt!* bad hon i en ton, som om hon begått den mest nattsvarta synd. *Vad* har du kunnat fördriva tiden med??

— Jag har varit inne i Bengts rum och tittat i hans bokhylla, inte den, där han har sina skolböcker, utan den andra.

— Ja, utbrast min kusin hänfört, det är väl förtjusande med alla dessa barnsidor i tidningarna och alla dessa äventyrsböcker. Jag har inte det minsta besvär med Bengt, när han är hemma — han bara läser sina roliga historier.

— Läser du dem också? frågade jag.

— *Jag??* sade min kusin med samma uppriktiga förvåning, som om jag frågat henne, ifall hon brukade festa med sin son på fiskleverljan. Kära barn, inte kan jag ha nöje av sådant!

— Nej, medgav jag, men *intresse!* Du som är så noga med allt som hör till kroppens hygien, är väl också rädd för att pojken kan få ohälsosam *andlig* näring?

— Nej, vet du, *det* är jag inte, förklarade min kusin med barnafrom tillförsikt. Där är jag fullkomligt lugn! Du förstår väl, att det är ett alldeles särskilt slags goda människor, som äro roade av att skriva för barn. Att de äro förtjusta och lyckliga över att i ord och bild få visa småttingarna Guds vackra värld. Det finns för resten dubbel kontroll! Redaktörerna och förläggarne granska naturligtvis allt, och du inser väl, att dom med sin ansvarskänsla inte skulle släppa igenom något dåligt och skadligt?

Jag behövde inte svara — unga Bengt hade kommit inflygande efter leken utomhus och hängde mig om halsen för att få höra en "skojig historia".

— Ja, berätta något vackert, sa' min kusin.

Och jag började:

— Det var en liten gosse, som hette Putte, och en liten flicka, som hette Tuttan. — Nu ska vi ha väldigt livat, sa Putte, när dom kom ner på gårdsplanen. — Där står en tunna, som är halv med rödfärg. Nu sätter vi katten på kanten, så *kanske* han ramlar ner i rödfärgen, och då få vi en skojig röd katt i stället för en vit. — Men katten ville inte ramla ner. — Vi knuffar till honom, sa Tuttan. Och det gjorde hon, och katten ramlade ner i rödfärgen och höll på att drunkna och jamade förfärligt. Då kom Tuttans mamma ut och räddade honom, och Putte och Tuttan fick vådligt med smäll.

— Usch, det var en otäck historia, sa min kusin med blixtrande ögon och ohöljt förakt. Du *understår* dig inte Bengt att plåga djur! Då vet jag inte *vad* jag gör med dig!!

— Men mamma, *det* var väl skojigt, invände Bengt. Fast vi har ju ingen rödfärgstunna. Berätta mer om djur, tant!

— Gärna! lovade jag. Putte och Tuttan hade också en liten söt hund, som dom tyckte väldigt mycket om. — Nu ska vi skoja med Pajas, sa Putte. Och så knöt han fast en raket vid Pajas lilla svansstump. Sedan tände han eld på raketen, och då flög Pajas högt i luften in genom ett fönster och trillade ner på herrskapet Pettersons middagsbord mitt i soppterrinen — —

— Bengt, sade min kusin i så energisk och olycksbådande ton, att unga herrn fann för gott att ögonblickligen lyda. Gå genast in i ditt rum och läs i stället i dina "barnsidor" — där finner du *vackra* berättelser!

Bengt gick.

— Det var stor skada, sa jag. Jag hade många fler verkligt skojiga saker att tala om. Det var en pojke, som kastade snöbollar i nacken på en gammal herre, två andra som sköto ihjäl en massa vildar, en gentleman som simulerade inbrott för att stjäla från sin ragata till fru, några kvicktänkta ungar, som spektaklades med sina löjliga idioter till föräldrar — —

Min kusins välvårdade, men något hetsiga hand flög i bordet och hennes vreda ordflöde brusade som en orkan genom rummet, ehuru hon försäkrade, att hon inte kunde finna ord för sin förvåning och indignation. Hur kunde en vettig människa berätta sådana historier för ett barn, fylla dess fantasi med sådant rusk och vända upp och ned på dess begrepp om gott och ont, om rätt och orätt — — —

— Kära vän, insköt jag, då hon gjorde ett ögonblicks uppehåll för att återfå andan, jag har inte tagit det ur egen fatabur — jag fann dessa tilltalande bilder ur Guds vackra värld på "barnsidorna" inne i din sons rum.

Och sedan jag låtit denna bomb explodera, drog jag, via tamburen, dädan.

Stilett.

——::——

Vän eller fiende?

Hur ofta treva vi inte på denna fråga vis à vis en människa:

— Vän eller fiende?

Hon visar oss ett vänligt ansikte, hon säger oss idel behagliga ting, men ändå äro vi fruktansvärt ovissa. Olikheter i åsikter, i intressen gör det också mycket troligt att hon i grund och botten icke kan fördra oss. Men vi ha inga bevis, intet faktiskt att hålla oss till. Hur skola vi få visshet?

Bismarck har lärt världen ett sätt som förvisso icke är att förakta. Han berättar i sina memoarer om den gyllene metod han själv tillämpade för att skilja fiender från vänner. Mäktig och följaktligen avundad var han omgiven av en lysande krets av betydande män, varav många på goda grunder icke kunde vara hans vänner. Men det var honom omöjligt att genom deras yttre uppträdande draga någon slutsats om deras inre stämning emot honom. Alla visade honom ett artigt, förbindligt, älskvärt ansikte. Inte en min förrådde deras innersta känslor.

Bismarck visste att dessa män aldrig skulle förråda sig. Följaktligen gick han en annan väg. Han vände sig till deras — fruar. *Där* fick han visshet. *De* kunde icke förställa sig. Allt vad deras män förstått att dölja under en artighetens och förbindlighetens mask, läste han i fruarnas minspel, blickar och hela väsen som i en öppen bok. Genom att studera kvinnorna lärde han sålunda känna sina manliga motståndare och avundsmän.

Bismarcks kloka metod kan säkerligen prövas med framgång även utanför diplomaternas och statsmännens smidiga krets. Fördelen stannar härvid uteslutande på männens sida. En man kan alltid få veta vad en annan man tänker om honom genom att iakttaga hans äkta viv. Men en kvinna skall aldrig lyckas utfundera en annan kvinnas verkliga stämning mot henne genom att studera hennes man.

Det verkar ju orättvist. Men kanske är det i själva verket en stor fördel, som låter oss behålla en hel del illusioner, som annars skulle krossats.

——::——

Minnet kan vara både ett himmelrike och dess motsats; ur det förstnämnda kan ingen förjaga oss och ur det sistnämnda kan ingen befria oss.

*

Ingen tar så stor plats i ett hem som den vilken icke längre finnes där.

——::——

SKANDINAVISKA KREDITAKTIEBOLAGET
GÖTEBORG - STOCKHOLM - MALMÖ

Avdelningskontor
över hela landet

Egna fonder Kr. 182,000,000:—

Gottgör å insatta medel
högsta gällande ränta

Telegramadress
"Kreditbolaget"

(Inf. gen. Göteb. Tandläkaresällskap)
Tandläkare Anne-Marie Heijde
Vasaplatsen 1. Telefon 15500.
Rådfrågning: Vard. 1/2 2—1/2 3, övriga tider efter avtal.

Tandl. SVEA LEFFLER.
Spec. Äkta Porslinsfyllningar.
Viktoriag. 8. Tel. 8958. Vard. utom lörd. 1—2.

Blandat.

Den engelska författarinnan May Edginton har i magasinet "Royal" förklarat, att kvinnorna äro "för goda". D. v. s. för goda *mot* männen och *åt* männen.

Hon har funnit tre slags kvinnlig godhet:

1:o) den rena, skära, ärliga och uppriktiga godheten, som kommer kvinnan att blint offra sig för man och söner, gödande deras egoism,

2:o) den spelade godheten och eftergivenheten, medels vilka kvinnan förblindar den man, hon vill gifta sig med eller som hon vill bedraga,

3:o) den godhet som förmår kvinnan att gilla mannens åsikt att vissa kvinnor, nämligen hans mor, hans syster, hans maka och dotter skola vara rena och ädla och att andra kvinnor skola vara så sedeslösa och lastbara som möjligt.

Den godhet May Edginton funnit hos kvinnorna är sålunda 1:o) utan styrka, värdighet och höghet, 2:o) feghet och falskhet, 3:o) slapphet och indifferens.

Det är svårt att förstå, att miss Edginton kan finna dessa "goda" kvinnor goda mot någon och goda nog åt någon. Det är ju ren utskottsvara. Miss E. får gå på spaning efter den verkliga kvinnliga godheten. En sådan finns nog också.

*

"Journalisten", tidningsmännens eget organ, meddelar i sitt senaste nummer, att Sverige äger det enorma antalet av 1,276 olika tidningar.

Som väl är har den begränsade svenska läsekretsen under de senaste åren väsentligt ökats genom att pressen medels sport- och brottmålsnotiser tillvunnit sig även ungdomens intresse och genom sina sagor och roliga gubbar fått insteg och vunnit beaktande även i barnkamrarne.

Man har också funnit medel att stimulera prenumerationsintresset genom att tilldela prenumeranterna flitpremier i form av gratis julskinkor och Mårtensgäss.

*

Om man tänker på att det i vårt land läses icke mindre än 1,276 olika tidningar och att pressen anses som kulturbäraren par preference, bör det svenska folket stå både kulturellt och sedligt högt. Och dock skulle vi icke för en enda vecka våga ge polisen ledigt och suspendera strafflagen.

——::——

PÄRLOR
JUVELER
i modern infattning fördelaktigast
hos
K. Anderson
Hovjuvelerare. Ö. Hamng. 41.

Hemmets tidning
— är —
Göteborgs Aftonblad

Särskild, omväxlande
avdelning för kvinnan
och hemmet.
I varje nummer, värdefulla artiklar i olika frågor, berättelse, följetong, kåserier.

Pr kvartal 7.50 fritt hemburen.

Lösnummerpris 10 öre.

Saker.

Det är otroligt vad människosinnet hänger fast vid saker. Det börjar med leksaker och slutar med värdesaker.

Femtio procent av världens olyckor sammanhänga med denna passion. Det är också mera än en tillfällighet, när ett flertal betydande författare låtit de mest spännande o. blodiga dramer utspelas kring ett värdeföremål såsom exempelvis en kronjuvel, ett diamanthalsband, en ring av ädelstenar. Utan detta av alla åtrådda föremål, skulle kedjan av ränker och intriger totalt sönderfalla, hatet domna ner, och de nyss så hätska parterna kunna betrakta varandra med lidelsefri, ja, kanske rentav sympatisk blick. Men så länge en enda äger, vad många anse sig berättigade till, glöder med oförminskad låga grämelsen och hatet i deras barm, och de sky inga medel för att hämnas den moraliska orättvisa de anse sig ha lidit.

Att kunna bruka jordens håvor så som brukade man dem icke är en stor konst, som förvisso icke många äro förtrogna med och blott en enda kunnat. Det berättas i detta sammanhang en belysande anekdot om Martin Luther, vars sanningsvärde dock får stå på anekdoternas konto. Den store reformatorn, som kände människosinnet, var övertygad om att det var omöjligt för en människa att utan en jordisk bitanke höja sin själ till de himmelska tingen ens under en så kort stund, som det behövdes för att läsa Fader vår. Och när man protesterade mot hans påstående, lovade han den en häst, som gick i land med uppgiften. En ung trosviss man anmälde sig till försöket. Men denne hade icke hunnit längre än till fjärde bönen, innan han plötsligt avbröt sig och frågade: — Får jag sadeln också?

Så är det. Ha vi fått hästen vilja vi ha sadeln med. Begäret att få fortsätter i ett rastlöst crescendo, och lyckan att äga förgängliga ting skymmer ofta vår blick för den mycket större lyckan att leva ett evigt liv.

——::——

Mannens och kvinnans förstånd.

Den unge läkaren, som håller på att göra i ordning sin första mottagningslokal: — Jaha, och så återstår då bara en snygg matta utanför entrédörren.

Hans unga fru: — Hur kan du vara så korttänkt, Emanuel? Du förstår väl, att varenda patient som kommer skall titta på den där fina mattan och säga: Åhå, det tycks inte vara många som söker den här doktorn — det är nog ingenting bevänt med honom, och då går jag också till en annan läkare. — Nej, du, jag har tagit med mig hemifrån en hemskt sliten dörrmatta — du kan tro, att *den* kommer att draga patienter!

———

De hade haft sitt första lilla gräl. När de efter promenaden skildes utanför hennes port sade han med ett försök till vänligt närmande:

— Tack skall du ha för angenämt sällskap!

Hon kyligt: — Det är ledsamt att jag inte kan säga detsamma!

Han, åter arg: — Gör som jag! *Narras!*

Under Gillblads INVENTERING
Pälsvaru-Realisation
OBS.! SKYLTFÖNSTREN!

Hur uppnå högre energiplan?

Av *MARGARETA HEIJKEL.*

Till svar, dels på en insändare i dagens nummer, dels på brevledes inkomna förfrågningar ber undertecknad, författare till art. "Dåligt minne" i n:r 1, att till vad som tidigare sagts i ämnet få foga nedanstående tillägg:

Vi människor besväras av något, som kan kallas "tröghet". Vi känna oss på något sätt "hämmade", oförmögna att ge hela vår kraft, både i kroppsligt och andligt hänseende.

Professor William James har i en essay om "Människans dolda krafter" undersökt detta förhållande, som han intresserat studerat. "I vanliga fall", skriver han, "upphöra vi med en sysselsättning så snart vi stöta på det första lagret, om jag så får säga, av trötthet. Denna grad av trötthet är ett tillräckligt hinder för att hejda oss på det plan, där vårt vanliga liv förlöper. Men om ett ovanligt tvång driver oss framåt, inträffar något överraskande. Tröttheten tilltager upp till en viss kritisk punkt, då den så småningom eller plötsligt försvinner och vi känna oss starkare än förut. Vi ha nått upp till ett nytt energiplan, som hittills varit fördolt för oss, tack vare det trötthetshinder vi vanligen ge vika för. Fortsätta vi, kunna vi finna både ett tredje och fjärde energiplan, och i enstaka fall kunna vi, efter att ha nått yttersta gränsen av trötthet, upptäcka förråd av kraft och välbefinnande, som vi aldrig drömt om att vi ägde — styrkekällor som vi under vanliga förhållanden ej alls taga i anspråk, därför att vi aldrig tränga igenom hindret, aldrig komma förbi dessa första kritiska punkter."

Vi publicister äga ofta en härmed sammanfallande erfarenhet, den nämligen att vår förmåga att skriva aldrig är större, än när tiden är ytterligt knapp, saken viktig och vi tvingas till den allra största kraftutveckling. Märkligt är att arbetet under dessa pressande förhållanden icke kännes tungt utan tvärtom utföres med större lätthet än eljes och under en känsla av stark tillfredsställelse.

Människans "tröghet" är troligen icke medfödd. Barnet ådagalägger i sin outtröttliga lek energi och verksamhetslust liksom stor andlig livaktighet i sin omättliga vetgirighet. Trögheten börjar ge sig tillkänna först vid den tidpunkt, då barnet icke längre fritt får följa sina egna impulser, utan sättes i arbete av andra och i ett arbete som det icke tycker om. Dess verksamhetslust avtager, dess vetgirighet mattas. Trögheten behåller sitt grepp även på den vuxna människan, vilken ju likaledes i allmänhet lever under ofria och med hennes innersta önskningar icke överensstämmande förhållanden. Komma intresset och lusten med i spelet, försvinner trögheten som genom ett trollslag.

De flesta av oss leva på ett lågt energiplan, där vi mycket snart nå "trötthetsfördämningen". Det lägsta planet är det nevrasteniska (nervsvaga) och psykasteniska (själssvaga) tillstånd, där vi icke längre orka med något, icke vilja något, finna allt hopplöst omöjligt och vika undan även för den allra minsta ansträngning.

Så långt utför går det ju i allmänhet icke med oss, ehuru vi, som professor James betygar, alldeles säkert lite var i någon mån på detta område äro offer för vane-nevrosen. "Vi låta oss hejdas", säger han, "av ett visst mått av trötthet endast därför att vi vant oss vid att så göra. Medels övning skulle de flesta av oss kunna flytta fram den hämmande skrankan och leva ett harmoniskt liv på ett vida högre kraftplan."

Låt oss nu särskilt dröja vid den för vår framgång i livet viktiga fråga det här gäller: Hur kan man skärpa sin iakttagelseförmåga, vidga och fördjupa sin uppfattnings- och slutledningsförmåga samt stärka sitt minne?

Själva förutsättningen för att lyckas härmed är en önskan och ett viljestarkt beslut att medels kraftansträngningar övervinna tröghetskänslan eller känslan av oförmåga, om man tycker bättre om denna benämning. Att undan för undan flytta fram trötthetsfördämningen och nå upp till allt högre energiplan.

Därjämte erfordras en del metodiska övningar, för vilka här nedan anvisningar lämnas.

1:o) Man måste vänja sig vid att tänka just på det arbete, man är sysselsatt med, hur oviktigt det än må vara, *och inte på något annat!* En mycket svår uppgift, så självsvåldig och ständigt flackande som vår tanke är. Genom denna övning lär man tanken lydnad och vänjer sig vid samling och koncentration, den nödvändiga förutsättningen för verklig uppmärksamhet.

2:o) Tag ett föremål, bese det skarpt och uppmärksamt, studera det in i minsta detalj och varje detalj för sig. Sammanfoga sedan i er föreställning detaljerna till ett helt, Gör på samma sätt med nya föremål och alltid så grundligt som möjligt! — När signaturen "C. U." i sin insändare talar om att man vanligen icke har någon klar uppfattning av utseendet ens hos nära bekanta, så är detta med sanningen överensstämmande, men det beror alldeles icke på att hjärnan är sliten eller för fylld med intryck för att kunna mottaga något mera, utan helt enkelt på att man aldrig *uppmärksamt* sett på det ifrågavarande ansiktet utan i stället så slött och ointresserat som vi — *av vana* — se på allting omkring oss! Gör följande försök! Betrakta ett av dessa "bekanta" ansikten som ni sett kanske tusen gånger, men som ni icke desto mindre endast har en oklar minnesbild av. Studera det i detalj. Ge noga akt på hårets färg och fall, hårfästet, pannans byggnad, dess veck och fåror, om sådana finns, ögonbrynen, ögonen med dess omgivande partier o. s. v. varje del för sig och sedan ansiktet i dess helhet! *Nu* har ni en överraskande klar minnesbild av den ifrågavarande personens utseende och den kommer att bibehålla sin klarhet och skärpa, kullkastande den av vår tröghet uttänkta bekväma teorien att vår hjärna är för sliten eller för fylld för att vidare tåla vid att ansträngas!

3:o) Gör en den vidaste och mest omfattande föreställning om ett föremål, t. ex. blyertspennan på ert skrivbord. Vad kan ni skriva om henne? Ett par tre rader, tror ni. Nej, en hel avhandling! Det är inte nog med form, färg, kvalité, längd, vikt, pris — det finns en mängd andra frågor att besvara. Av vilket träslag är blyertspennan gjord? Ser ni det träd, från vilket den leder sin upprinnelse, platsen där det växer, arbetet med dess fällning, dess framforsling till sågen, virkets torkning, hur det bearbetas av olika maskiner tills de två smala ribbor som skola innesluta blyertsstiftet äntligen ligga färdiga? Och hurudan är blyertsstiftets tillverkningshistoria? Var är pennans fabrikationsort? På vilka vägar har den kommit till er och genom vilka händer har den passerat? Hur länge hava blyertspennor funnits o. s. v., o. s. v.

Övningar av detta slag sporra vetgirigheten och man förvärvar genom dem vanan att bilda sig den grundliga och allsidiga uppfattning av saker och ting, som vidgar kunskapskretsen, ger omdömet värde, stadga åt åsikterna, kraft åt övertygelsen.

4:o) Nu återstår inhämtandet av den utomordentligt värdefulla förmågan att göra *snabba* iakttagelser. Den mest berömda metoden i detta hänseende har anvisats av en fransk trollerikonstnär. Han hade en son med klen och långsam uppfattningsförmåga, vilken emellertid under faderns ledning utvecklades så starkt, att den verkade övernaturlig! Övningen, vilken anbefalles även åt läsarne av denna artikel, utfördes med dominobrickor och på följande sätt. Den första uppgiften, som förelades gossen, var att med en *blixtsnabb* blick uppfatta antalet prickar på *en* bricka. Han fick inte räkna sig till antalet utan han skulle *se* det. Därefter fortsattes övningen med *två* brickor, sedan med tre, tills maximum för förmågan nåddes med *tolv* dominobrickor! Även nu räknade gossen icke prick-antalet utan *såg* det med en enda blick. Denna fenomenalt snabba uppfattningsförmåga inskränkte sig naturligtvis icke endast till dominobrickor utan gav sig tillkänna på alla områden.

Vid övningar av samtliga här ovan angivna slag kan ökat intresse och ett icke obetydligt nöje utvinnas, om samarbete med tävlan etableras mellan två eller flera personer.

——::——

Göteborgs kvinnliga diskussionsklubb

har sammankomst den 28 jan. kl. 7,15 e. m. i Kvinnliga kontoristförbundets lokal, Lilla Nygatan 4. Diskussionen för aftonen inledes av författarinnan Signe Lagerlöw-Sandell som talar över ämnet *Kvinnans ansvar* (Löften och uppfyllelse).

——::——

Den unga damen har, för påseende, lämnat en samling noveller till den stora tidningens huvudredaktör och skall nu hämta svaret. Redaktören är emellertid upptagen, men springpojken, som anmält henne, har med sig ut hennes manuskript.

— Redaktörn, säger han, är mycket tacksam för det välvilliga erbjudandet, men måste tyvärr ställa sig avböjande, därför att manuskriptförrådet för närvarande är överfullt.

Den unga damen obehagligt överraskad: — Sa' han verkligen det??

Springpojken betänksamt: — Nää, han sa', förstås, ge henne tillbaka den fördömda smörjan!

——::——

MODERNA NYHETER i
Virk- & Stickgarner
för handvirkning och handstickning
av JUMPER, SCHALAR etc.

»Flora» tvåfärgat ullgarn ..... pr hg. 1.50
»Venétienne» tvåfärgat ullgarn ..... » » 2.00
»Egyptienne» flerfärgat ullgarn ..... » » 2.00
»Mandarin» tvåfärgat ylle och silke ..... » » 2.20

Stort färgsorfiment i alla slag ullgarner.
STICKOR! VIRKNÅLAR!
A. JÖNSSON & Co.
Specialaffär för Tricotvaror — 50 KUNGSGATAN 50
Filialer:
LINNÉGATAN 10 CARL JOHANSGATAN 13

Har Ni något
att sälja, köpa, hyra ut eller byta, så annonsera det i
Göteborgs Morgonpost
Morgonens förnämsta annonsorgan

Söker Ni någon
tjänare, våning, plats eller annat, så annonsera det i
Göteborgs Morgonpost
Göteborgs största morgontidning.

Eleganta manicureluier
till fördelaktigaste priser
John A. Gahm
KORSGATAN 13

Olika
blomsterarbeten
alltid färdiga, i smakfullt utförande
Vasa Blomsterhandel
Storgatan 31. Tel. 4314, 10365

Begär alltid
Kobbs
Thé

MERKUR-TVÅLEN
är oöverträffad för tvätt af finare tyger med ömtåliga färger.

Offentliga nöjen.

Stora Teatern
Varje afton kl. 7,30
Tiggarstudenten.

Lorensbergsteatern.
Söndag kl. 2 Barnföreställning:
ASKUNGEN.
Varje afton kl. 8:
Den stora rollen.

Nya Teatern.
Söndag kl. 1,30 Billighetsmatiné:
FABRIKSTÖSEN.
Endast t. o. m. tisdag varje afton kl. 7,30:
Svenskamerikanare.
Onsdag premiär:
ANNONSERA.

Lilla Teatern.
Lördag och söndag kl. 7 och 9:
övriga dagar kl. 8:
Bröderna Östermans huskors.
Söndag kl. 1,30 Matiné:
HEMSLAVINNOR.

NADCO HEMFÄRGER

Teater.

Lilla Teatern i Göteborg är antagligen världens minsta Thaliatempel, men till gengäld ett av dess roligaste. Teatern har specialiserat sig på de tacksamma pjäser, som gå under benämningen folklustspel, och i vilka vi med så uppriktig glädje återse våra vänner från den lantliga sommarnöjemiljön, dessa det svenska folkets representanter som tåla att skrattas åt, men också att värderas. Lilla Teaterns sista pjäsförvärv är Oscar Wennerstens av friskt och gott humör präglade "Bröderna Östermans huskors". — Ett huskors är, som bekant, alltid kvinnligt, och oftast något ondskefullt. Oscar Wennersten har i det sistnämnda avseendet omskapat typen och sådan den här presenteras är den både rolig och tilltalande. Teaterns artister äro tränade för folklustspelet och förde vid premiären huskorshistorien med glans till seger.

*

Prissänkningar på Lorensbergsteatern.

Lorensbergsteaterns för några dagar sedan fattade beslut om en avsevärd sänkning av biljettprisen till respektive 3, 2 och 1 kr. var en synnerligen välbetänkt åtgärd, som måhända kan medföra det i högsta grad önskvärda resultatet att denna vår stads enda litterära scen räddas från den hotande undergången. Det omedelbara svaret från allmänhetens sida, att till sista plats fylla den annars rätt så gapande salongen, får åtminstone tydas som ett gott omen, även om det första programmet efter åtgärden i fråga var den i sig själv mer än vanligt lockande föreställningen till vår störste svenske dramaturg August Strindbergs minne. Men även i fortsättningen har publikfrekvensen visat en avgjord stegring, vilket uppenbart tyder på att det icke varit intresset utan den ekonomiska förmågan som saknats.

Vi hoppas därför på en gynnsam utveckling av förhållandena för den scen, som vår stad sannerligen icke har råd att undvara.

*

Nya Teatern spelar ännu några kvällar "Svenskamerikanare", men har onsdagen den 30 premiär på lustspelet "Annonsera!" vilket tidigare rönt en så utomordentlig framgång på Vasateatern i Stockholm.

——::——

Uppriktighet.

Kära Fru Beatrice Zade!

Tack för Eder artikel under ovanstående rubrik, den kom som en klarhet i mina egna tilltrasslade tankar. Låt mig få berätta!

Jag hör till dem som ha starka sym- och antipatier, och dem jag håller av litar jag på i blind och full kärlek. Men det dröjer i regel mycket länge innan jag blir bekant, och ännu längre, "god vän" med någon.

Sedan ett par år har jag haft en väninna som jag hållit mycket av, givit del av mina innersta tankar, och städse visat prov på min tillgivenhet.

Men hon är gift och alla mina förtroenden till henne gingo som för vidare befordran till mannen. Det kändes rysligt obehagligt då jag kom underfund med detta, men hon förklarade att hon kände sig så fullständigt "ett" med sin man, att hon ej kunde undanhålla honom något, icke ens en väninnas förtroende. Hade hon rätt i detta? Jag reagerade, men var så djupt fästad vid henne, att jag ej kunde undvara hennes sällskap, som, då jag nu, senare tänker på det, egentligen gavs mig som en nådegåva. Dock var hon storslagen i sin fullkomliga hängivenhet för make och barn och min beundran för hennes stora inre värde var gränslös. Förutom hennes arbete i hemmet ställdes stora krav på hennes deltagande i församlingsarbete och härunder kom jag, som kände till hennes omdöme om en hel del personer, att se att hennes konventionella älskvärdhet var lika mot alla, även mot dem som icke voro förtjänta därav.

Kära Fru Zade, visst är det en lögn med dessa utomordentligt älskvärda människor! Eller snarare en feghet. De ha icke mod att visa sig avvisande, eller ogillande ens mot lumpenheten.

En uppriktig och kärv människa är i mitt tycke vida mera värd, än dessa evigt leende, älskvärda människor, vars domar mången gång, "på ryggen" äro hårda nog.

Det känns svårt, då förtroendet till den man älskar börjar brytas, och allra mest, då man som jag, är hänvisad att bo på en av Sveriges mest trista platser, en riktig ödemark.

Dock är jag rädd att jag går till överdrift både i mina känslor och mina omdömen, men jag är rädd att det ofta blir förhållandet då man icke har någon att byta tankar med, och få sina felaktigheter rättade.

Syster Jane.

——::——

Undervisningsinstitut för husligt arbete.

Lösningen av tjänarinnefrågan och ordnandet av det husliga arbetet synes mer brännande än någonsin, och ögonblicket torde vara inne, då vi kvinnor böra framlägga de erfarenheter och synpunkter vi hava i denna fråga för att äntligen och en gång för alla få begreppen uppklarade i denna för hela samhället så viktiga angelägenhet.

Enligt min åsikt bör vår första omsorg vara att höja det husliga arbetet i socialt hänseende, att göra det lika aktat, lika omtyckt och lockande som andra väl ansedda kvinnliga yrken.

Själva grundvillkoret härför torde vara en god yrkesutbildning med examina och betyg, såsom brukligt är på andra levnadsbanor, där den personliga kompetensen betyder något.

Att lämna en detaljerad plan för en sådan utbildning är jag för dagen icke beredd till, men det står klart för mig, att den bör vara tillräckligt grundlig för att tillfredsställa hemmen och för att ge hembiträdena den självkänsla och den aktning för yrket, som följa med god fackkunskap och skicklighet.

Jag har emellertid för denna utbildning tänkt mig tre grader. För den högsta av dem skulle erfordras en treårig kurs, för den andra en tvåårig och för den lägsta graden en ettårig utbildning.

Även titelfrågan bör i detta sammanhang lösas. "Hemsköterska" synes mig vara en lämplig beteckning för de två högre graderna och hembiträde eller assistent för den lägre. Det torde också vara lämpligt att det för dessa examinerade hemsköterskor införes en särskild dräkt, som visar den högre ställning de genom sina kunskaper intaga på det husliga arbetsområdet.

Även lönerna böra stå i överensstämmelse med den förvärvade dugligheten. Man skulle för den högsta graden kunna tänka sig en lön av 70—125 kronor, för den andra 50—60 kr. och för den tredje 25—30 kr. i månaden.

För att kunna anses jämställt med andra kvinnliga yrken måste även för det husliga arbetet införas en bestämd fritid. Skall det lyckas oss husmödrar att leda den unga kvinnliga arbetskraften till våra hem, måste vi vara beredda till rätt stora offer på denna punkt, t. ex. 20—25 timmars fritid i veckan och en hel dags ledighet i månaden.

Det råder nämligen icke tvivel om, att det framför allt är den ovissa och otillräckliga fritiden, som avskräcker de unga flickorna från den husliga banan, detta förhållande vilket är till så stor skada både för hemmen, som lida brist på arbetskraft, och för de unga flickorna själva, vilka på det husliga området skulle kunna finna en av de hälsosammaste, mest omväxlande sysselsättningar, som stå dem till buds, och vilken dessutom skulle utgöra den bästa förberedelse för det husmoderkall, som väl väntar de flesta av dem.

Om vi genom de här ovan föreslagna reformerna kunde uppbringa utbildad arbetskraft till hemmen i tillräcklig mängd, borde, enligt mitt förmenande, även de rikare husen nöja sig med endast *en* första gradens sköterska och låta en eller flera assistenter sortera under henne. Mindre anspråksfulla hem torde kunna nöja sig med hemsköterskor av andra eller tredje graden, och om ytterligare hjälp behöves för grövre eller enklare sysslor en sådan kunna erhållas i form av ännu icke yrkesutbildad, lägre avlönad personal.

Samtidigt med att vi husmödrar söka tillföra våra hem den arbetskraft de behöva, böra vi också, i den mån vi kunna det, befria hemmen från en del av dess arbetsbörda genom upprättandet av något, som skulle kallas "hemcentral", innesluttande en affär för goda och billiga livsförnödenheter med tillverkning av sylt och saft m. m. I denna hemcentral, som med fördel kunde kombineras med en undervisningsanstalt i husligt arbete, borde ingå även en billig familjerestaurant, där familjerna kunde intaga någon måltid, då hemmet behövde sparas för arbete, samt slutligen ett pensionat för självförsörjande kvinnor.

Det skulle vara intressant om andra husmödrar ville säga sin tanke om vad jag här ovan anfört.

S. E.

——::——

Frun: — Johanna, jag ser att gamla fru Pratgren kommer hitåt. Skynda sig och gå ut och vänd mattan i tamburen, som det står "Välkommen!" på!

——::——

Insändarnes spalt.

Minne och Dröm.

Tvänne uppsatser i Eder ärade tidning av den 6 d:s föranleda mig till nedanstående inlägg:

De äro "Dåligt minne" och "Drömmens mysterium". De, i den förstnämnda art. givna råden att stärka ett dåligt minne äro säkerligen bra, men äro inget universalmedel, ty det är nog så, att hjärnan antingen kan vara så sliten, att den är oförmögen att upptaga nya minnesbilder med den skärpa som fordras, eller att den är så överfylld att det därigenom försvåras, i så fall mest på grund av hjärnans motvilja att inprägla detaljer. — Bevis härpå är lättast att finna då man ber någon, att noggrant beskriva en frånvarandes utseende. T. o. m. då det gäller en mycket nära bekant blir det vanligen misstag.

Försök!

— — —

Vad drömmens mysterium angår är denna fråga svårlöst. Trots dess stora intresse, är det nästan lika hopplöst att diskutera den, som att komma till klarhet i meningsutbytet om människans fria vilja.

Vår största auktoritet på drömmarnes område, d:r Paul Bjerre, är av den uppfattningen, att grundtemat i våra drömmar vanligen är antingen upplevelser under de allra första levnadsåren eller händelser som inträffat strax före födelsen.

Jag är benägen att instämma i det sistnämnda då jag tänker på, att jag ofta drömmer om ångbåtar, och jag vet, att min mor företog en längre sjöresa en vecka, innan jag föddes.

Ett annat bevis för möjligheten av d:r Bjerres hypotes. En bekant omtalade för mig att hon ofta drömmer om bäddar och sjuka, och att det händer, att hon vaknar av skräck vid sina eller andras nödrop. Modern var barnmorska. I övrigt visar oss drömvärlden en sådan variation att förrådet, som kan giva anledning till reflektioner, är nästan outtömligt.

Vi hava de synnerligen intressanta ögonblicksdrömmarne, d. v. s. den drömserie som blixtsnabbt genomgås vid ett plötsligt uppvaknande. T. ex. en person som inslumrade i järnvägskupéen och som väcktes av att dörren kraftigt slogs igen. Under detta ögonblick hann den drömmande genomleva en hel rad av händelser. Han såg sig förföljd och genomled fasan av att infångas, ställas mot en vägg och skjutas. Man kan icke antaga, att drömmen var påbörjad redan förut och att smällen från dörren skulle komma just då skottet brann av.

En annan person omtalar att han i Frankrike genomled en ohygglig dröm. Den förde honom i ett hemskt fängelse, han hämtades till förhör i en fullsatt domsal, genomgick ett pinsamt förhör och dömdes till halshuggning. Förd till avrättsplatsen kände han bilan på sin hals, och vaknade av att en smal käpp, som uppburit sängomhänget, fallit rakt ned på hans bara hals.

Tydligen var denna känsla drömmens utgångspunkt. Så ha vi de s. k. sanndrömmarne. Nog finnes det många som kunna erinra sig att de i drömmen sett eller upplevat något som de sedermera mött i det dagliga livet.

Då vi tänka på att sömnen avkopplar oss från dagsmedvetandet (eller tvärtom) blir det ju vårt undermedvetande som framställer sitt bildergalleri under det vi sova. Detta synes enkelt med tanke på t. o. m. omedvetna intryck, eller tankar som vi haft. Men i de två nämnda fallen bortfaller denna slutsats, ty däri fanns varken någon upplevelse eller tanke på dylikt till underlag. Därigenom kommer man in på det svårförklarligas område, dit där tidsbegreppet saknas.

C. U.

*

Ovanstående randanmärkningar till artikelserien "Drömmens mysterium" hava före införandet tillställts undertecknad för ev. tillägg eller förklaringar.

C. U. fäster uppmärksamheten på att d:r Poul Bjerre söker upprinnelsen till många av de vuxnas drömmar i händelser och önskningar under barndomen, och insändarinnan lutar själv åt åsikten, att man kan räkna med ett inmängande i drömmen av minnen från den tid då man, ännu ofödd, vilade under sin moders hjärta.

Åsikten att de vuxnes drömliv sträcker sina sugrötter ända ned i barndomen torde tidigast hava framförts av den kände drömanalytikern d:r Siegmund Freud i Wien. Denna åsikt omfattas även av hela den stora skola Freud bildat inom det ifrågavarande forskningsområdet.

Vad ligger bakom detta antagande?

Drömanalysen har, av lätt insedda skäl, huvudsakligen sysselsatt sig med det *sjuka* själslivet, sådant det återfinnes hos nevrotikerna. Man har därvid stått inför drömmar, vilka öppet eller under förklädnad blottat så orena lustar, så låga begär, så stort moraliskt förfall hos den drömmande, att det synts fullständigt uteslutet, att de skulle kunna utgöra en drömuppfyllelse av önskningar eller en återspegling av böjelser hos en vuxen, moraliskt ansvarig människa. De måste, så resonerar man, förläggas till de tidigaste levnadsåren, innan barnets moraliska känsla vaknat, innan det ännu lärt sig skilja mellan rätt och orätt, gott och ont, eller bedöma innebörden av sina önskningar och deras räckvidd.

Man anför som ett exempel på barnasinnets ondska och ansvarslöshet en dröm av Leo Tolstoy. Han hade som barn tillrättavisats av sin lärare. I ensamheten omedelbart därefter insomnade han och hade en mycket livlig dröm. Han såg sig själv som vuxen ute i kriget, där han utförde lysande hjältebragder. Blödande av sina sår trädde han framför fronten och fick av tsaren tillåtelse utbedja

KNUT HEURLIN Kungsgatan 46 1 tr. (hiss) (Victoriateatern)
Mycket låga priser. INVENTURREALISATION Mycket låga priser.
VÄVNADER - MÖBLER - LAMPSKÄRMAR
BESTÄLLNINGSVÄVERI - Billiga priser

VITVARU-MAGASINET
Expositionshallen KUNGSGATAN 38—40, 1 tr. upp. Tel. 14690.
Största urval av NYHETER i:
DAMUNDERKLÄDER, BABYUTSTYRSLAR, BARNUNDERKLÄDER,
DUKTYGER HANDDUKAR FÖRKLÄDEN

Fru LISA KRANTZ
Syateljé.
Vadmansgaran 4. Telefon 8151.
rekommenderas.
Tillskärning och provning utföres.

Silverslöjan.

ROMAN
av
Ilse Leskien.

Auktoriserad översättning av *Ragnhild Lindberg.*

2

Henrik gav noga akt på sin hustru, under det han pratade. Någonting var i olag. Det skygga draget kring munnen ,som varit nästan alldeles borta, fanns där igen. Och just denna sista månad hade han med så stor glädje märkt, att hon allt mer och mer trädde fram ur sitt skal och slöt sig närmare till honom, trots silverslöjan, som han för sig själv brukade kalla den lätta kyla, i vilken hon svepte in sitt veka, djupt känsliga väsen. Snart, hade han hoppats, skulle han helt och hållet vinna henne och öppet våga lägga i dagen sin lidelsefulla kärlek utan att göra henne skygg och förskräckt.

Nu låg åter något främmande över hennes panna och i de gråblåa ögonen.

— Ingen aptit?

— Nej, Henry.

— Drick ett glas vin till!

Hon gjorde så efter ännu en uppmaning, och de reste sig från bordet. Han gick till dörren och höll den öppen, tills hon gått igenom, därefter närmade de sig trappan för att gå ner i hans rum, men plötsligt hejdade hon sig.

— Henry, jag tror det är bättre, att jag går och lägger mig. Mitt huvud . . ., och hon strök handen över pannan.

— Du skall lägga dig på soffan, kom, jag skall göra det bekvämt för dig. Det vet du jag kan . . . och jag skall inte säga ett ord.

Hans mörka ögon bådo leende, att hon skulle göra som han ville.

— I dag vill jag hellre gå upp och lägga mig alldeles stilla i mörkret, och, då hon såg skuggan över hans ansikte, fortsatte hon: förlåt, men i kväll skall jag säkert vara kry igen.

— Ack, den dumma festen! Vi skicka återbud.

— Nej, vi ska inte såra Römers.

— Du kommer i första rummet, och om du inte orkar, så . . .

— Nej, nej. Jag skall bara lägga mig en stund, så går det över.

— Som ni behagar, madame. Och efter att ha kysst henne på handen, ropade han nedåt hallen: Fru Ringler, var snäll och kom upp!

Den värda matronan, som just gått utför trappan ,kom genast tillbaka.

— Min fru vill vila sig ett par timmar. Vill ni sörja för, att här blir alldeles tyst, och att hon får sitte upp till sig. Och, hör du, Elisabeth, gå inte upp före klockan sex! Du har alldeles tillräcklig tid att kläda om dig då. God bättring! och han lät de båda damerna gå.

Fru Ringler var en slags kvinnlig hovmästare. Hela den talrika betjäningen, kokerskan, städerskan, husjungfrun, chauffören och trädgårdsmästaren stod under hennes stränga uppsikt.

Varje morgon hade hon en längre rådplägning med sin unga matmor, vilken senare ej hade något annat att bestyra beträffande skötseln av hushållet. Och Elisabeth var uppriktigt glad över detta, ty huru skulle hon, som hemma blott haft att göra med den beskedliga Lina och den saktmodiga gamla trädgårdsmästaren, kunnat reda sig med detta övermodiga tjänstefolk av storstadstyp.

På samma gång plågade det henne dock; hon hade alltid en känsla av att vara gäst i sitt eget hem.

Fru Ringler och Braune funnos kvar sen Henrys föräldrars tid.

Hon hade en viss respekt för dem, vilket kändes en smula besvärande.

Den gamla damen föreslog alla slags botemedel, vilka den unga frun energiskt avslog, och lämnade äntligen rummet till Elisabeths stora lättnad. Hon låg helt stilla och försökte komma till klarhet om, hur hon skulle handla.

Under tiden gick hennes man länge fram och tillbaka i sitt rum. Han hade så säkert trott, att hon skulle ha öppnat sitt hjärta, när de kommit på tu man hand efter middagen.

Han hade föreställt sig, att han äntligen vunnit hennes fulla förtroende, som han så länge eftersträvat. Och nu? Det var tydligt, att något hade upprört och förskräckt henne, som hon undanhöll honom. Det vore nog svårare att vinna henne helt, än han hade tänkt sig.

Och dock var det just denna skygga tillbakadragenhet i hennes väsen, som utövade en så stor tjusning på honom under det att han alltmera tröttades av det ytliga pladdret bland damerna i den krets där han rörde sig. Deras njutningslystnad och uppsluppna, fria sätt att vara hade nog alltjämt en viss retelse för honom i salongen, i dansen och i sporten, men det motsvarade på intet sätt hans fordringar på en verklig lady. Hos sin fru önskade han hållning, stilla, kvinnlig säkerhet, ljuvhet och takt, andlig kultur . . .

Då han gjort sig fri från Julie Wiesner och med ett ryck avslitit de band, med vilka hon hållit de lägre böjelserna i hans natur fångna, företog han en två månaders lång resa till olika storstäder i in- och utlandet för att se sig om efter en hustru.

Han hade nästan uppgivit hoppet att finna det kvinnoideal, som föresvävat honom då slumpen förde honom till det stilla lanthem vid Elbes strand, där han lärde känna Elisabeth von Hofen. Inom kort kände han sig förvissad om, att just hon var den han drömt om, friade och förde henne till sitt hem.

Ännu hade han ej ett ögonblick ångrat detta. Ehuru hon öppnade sitt verkliga jag med alla dess rika möjligheter mycket långsammare än han väntat sig, och fastän han alltjämt gent emot henne måste lägga band på sin mera passionerade natur, ångrade han sig ej.

Vad som än en gång drog honom till Wiesners, ja, till Julie Wiesner, var just känslan av, att han efter sitt giftermål kände sig fullständigt garderad mot kvinnor av hennes typ. För en kort stund kunde han nog fängslas av dem och giva dem, vad de för det mesta åtrådde, en rent yttre hyllning, men sitt sanna väsen, det bästa inom sig bevarade han för Elisabeth.

Hade den unga frun däruppe i det kyliga, mörka rummet haft en trettioårings mogenhet, eller hade hon

A. LUNDBLADS
Begravningsbyrå
REKOMMENDERAS
Kungsgatan 12. Göteborg.
Tel. 11045, 776 ank. bostaden.

Varje förståndig husmoder
använder
Pellerins Margarin
i hushållet

sig en ynnest. Han uttalade en önskan, att läraren skulle halshuggas!

Åsikten att barnasinnet är fördärvat återfinner man i den tidigare, rätt allmänna tron att barn, som dogo odöpta, voro hemfallna åt helvetet.

Kristi uttalande: "Låten barnen komma till mig och förmenen dem icke, ty sådana höra Guds rike till" går ju dock i diametralt motsatt riktning.

Den Freudska teorien att de vuxna icke äro ansvariga för sina om sedligt förfall vittnande drömmar, eftersom dessa leda sin upprinnelse från barndomens oansvariga tid, förkastas emellertid av ett stort antal företrädare för den modärna psykologien. De erkänna, att barnaårens upplevelser spela in i drömlivet, men förklara bestämt, att den vuxna människan är ansvarig för sina drömmar, att hennes inre personlighet, just sådan den är i drömmande stund, troget återspeglas i hennes drömliv. Den som är sedeslös i drömmen är det också i verkligheten även om sedeslösheten på grund av förhållandenas tvång (hänsyn till världens omdöme o. d.) icke får utlösning i handling, utan gives fritt spelrum endast inom fantasivärlden.

En mängd moderna
Siden-Klädningar
i alla färger till
23⁵⁰ 29⁵⁰ 37⁵⁰
45⁰⁰
HERM. MEETHS A.-B
Vollmers-Meeths

Denna psykologiska skola uppfattar brottsliga drömmar som ett osvikligt tecken på den drömmandes själsfördärv. En rening av tanke- och fantasilivet är här en brådskande och angelägen omsorg.

Antagandet att vi, ännu vilande under vår moders hjärta, röna själslig påverkan av hennes tanke- och känsloliv är icke nytt. Det är mycket sannolikt att vi måste räkna med ett sådant förhållande. Man måste beklaga, att det icke är allmänt känt av mödrarne.

* * *

——::——

Kassaboken har ordet.

Det kan måhända tyckas förmätet av en kassabok att taga till orda, men om ni tänker efter och vill vara rättvis, måste ni medge, att även en kassabok bör sitta inne med erfarenhet ifråga om människolivet. Hur mycket kan icke utläsas ur de poster, som påföras hennes inkomst- och utgiftssidor!

Jag är en den nya tidens kassabok, men jag har ju haft otaliga äldre anförvanter, av vilka den ena efter den andra berättat för sina efterföljare hur det varit ned genom tiderna.

Det fanns en period, så förtäljer kassabokskrönikan, då husfadern ensam förfogade över förmögenheten och hade hand om kassaskåpsnyckeln.

Det existerade på den tiden ingen självdeklaration och inga skvalleraktiga taxeringskalendrar. Ingen visste hur mycket husfadern förtjänade. utom kanske när han var löntagare, icke ens hustrun. Han hemlighöll det noga, även för henne. Det var han som bestämde hur mycket pängar, som fick gå åt för familjens behov och, om han var en skötsam man, gjorde han det alltid så, att utgifterna icke nådde upp till inkomsterna.

Han liksom alla andra duktiga karlar på den tiden satte en heder i att spara, att bli oberoende, att samla en förmögenhet, att få en stadigt grundmurad god affärsställning.

Det var på det sättet den besittande medelklassen vidmaktshölls, denna klass av rakryggade, myndiga borgare, vilka ägde butikslager, som voro betalade, fastigheter utan inteckningar, egna ägande fartyg som beseglade haven, mot säkra reverser utlånade penningar eller kontanta banktillgodohavanden, och som, när de skildes hädan, lämnade hustrurna väl försörjda för ålderdomen och arv till barnen. Denna klass rekryterades av butiks- och kontorsbiträden, som avancerade till minut- och grosshandlare, gesäller, som blevo hantverkare, lönetagare som blevo husägare o. s. v.

Men naturligtvis hade denna vackra bild också sin frånsida. När jag nu i minnet återkallar vad jag hört, tänker jag mindre på den ifrågavarande tidens barn och ungdom, ehuru de intogo en helt annan och anspråkslösare ställning än nu. Deras liv gestaltade sig enklare, strängare, nöjesfattigare, men sporrades icke just därigenom deras lust att taga sitt öde i egna händer, att spänna krafterna för att erövra frihet, framgång, oberoende, en god, aktad ställning?

Nej, jag tänker på vad jag hört berättas om kvinnorna i den tiden. Ansåg inte den äkta mannen, att han *försörjde* hustrun och lät han henne icke *känna*, det, även om hon arbetade från tidiga morgonen till sena kvällen och genom en klok hushållning mäktigt bidrog till hemmets växande välstånd? Vilket trist kapitel i kvinnornas historia voro icke de som nådegåvor mottagna pängarna till personliga utgifter och den dem i allmänhet visade njuggheten!

Men tiderna hava förändrats, och från den ena ytterligheten har man slagit över till den andra.

Det förefaller mig, och även de övriga bokföringsböckerna äro av samma uppfattning, som om husfadern, från familjens synpunkt sett, icke längre vore den mäktige kassaförvaltaren, utan reducerats till en arbetsmaskin med huvudsakligt åliggande att förtjäna pängar, som familjen skyndsammast möjligt skall göra av med, och som om han aktades och älskades i den mån han förmår att på ett tillfredsställande sätt fullgöra detta sitt åliggande. Hur många gånger har icke dörren till min chefs kontor flugit igen med en ondsint smäll efter en ung son eller en måg, som misslyckats med en vigg!

Men låt oss återgå till ämnet!

Det har införts självdeklaration och det ges ut taxeringskalendrar, i vilka husfaderns årsinkomster på öret meddelas.

Det blir i regel efter dessa förrådda inkomster, som familjens olika medlemmar inrätta sina behov och ställa sina fordringar.

Ingen sparar mer. Det har blivit kutym, att alla skola leva ur hand i mun. En medelklass existerar ännu eller, rättare sagt, en klass existerar, vilken betraktas som välbergad, därför att den har goda inkomster, men den har icke den gamla medelklassens särmärke: den är icke som denna besuten, ekonomiskt säkerställd. Den äger ingen förmögenhet; butikslagren äro till betydande del köpta på kredit, fastigheterna äro intecknade, aktier och andra värdepapper äro belånade, de kontanta banktillgodohavandena hava försvunnit och ersatts med sin motsats, banklån, lönetagaren förblir lönetagare livet ut.

Borgaren är eller håller på att bli egendomslös som arbetaren, vars ställning han anser så ofördelaktig. Så länge allt går sin gilla gång, så länge han är frisk, stark och kan ligga i, så länge tiderna äro goda och inga svårare affärsmotgångar inträffa, kan han hålla det flott gående, men blir han sjuk, inträder en depressionstid, drabbas han av några kännbara förluster, strama bankerna åt krediten, ja, så betyder det ofta hans obestånd och hemmets ruin liksom hans frånfälle ofta betyder fattigdom för hustru och barn. Man har sagt, att det mellan en arbetare, som förlorar sin förtjänstmöjlighet, och nöden endast finnes ett torftigt bohag att sälja eller pantsätta, men finnes det stort mera eller ens detta mellan många personer i högre samhällsskikt och fattigdomen, om plötsligt den goda inkomstkällan av någon anledning skulle utsina?

Jag som kassabok har fått den bestämda uppfattningen, att det är något alldeles på tok med hemmens hushållning, detta ord taget i den vida betydelsen av familjens sätt att sköta hela den ekonomiska frågan. Det finns liksom ingen tanke på att hålla utgifterna nere i och för besparingar, som år efter år lagda tillsammans skulle bilda en förmögenhet, bereda en trygg ekonomisk ställning, vilken skulle kunna tåla påfrestningen av onda tider och bestå även för ålderdomen. I stället låter man utgifterna växa i kapp med husfaderns inkomster eller kanske överstiga dem därigenom ställande ett pockande krav på att de, på vad sätt som hälst, skola ökas. Den hårda kampen för utkomsten, vari den manliga världen är inbegripen, och som innesluter så forcerat och utslitande arbete, så mycken hänsynslöshet och ohederlighet, så stora kväljande bekymmer torde ofta kunna ledas tillbaka till familjen, till dess egoism, dess överdrivna penningkrav.

Jag tror icke, att det är kärlekslöshet, som ligger bakom familjens stora fordringar på husfaderns arbetsförmåga, ehuru ju hänsyn och omvårdnad äro kärlekens säkraste kännemärken, utan brist på eftertanke.

Så som jag här skildrat det, framstår saken för mig. Jag är ju dock endast en stackars kassabok och kanske förstår jag inte alls människolivet. Det skulle vara intressant, om frågan belystes av de i saken direkt inblandade parterna. Kanske kunna några inlägg förväntas?

Kassaboken.

Varför plågas med dåligt kaffe då Ni kan få Swalanders kaffe! Butiker: Kungsg. 17 Korsg. 13, Bazar Alliance· Prova redan i dag! Säljes endast i egna butiker.

Prima Hushållskol,
Cokes, Antracitkol & Ved
till dagens lägsta noteringar.
C. Uggla & C:o.
Tel. 32, 3885, 44, 5407.

BERTHA ANDERSON
15 Korsgatan, Göteborg.
Stort urval av vackra **Ylletyger, Viyella** i ylle och bomull, **Bomullsflaneller.** Handvävda, färgäkta **Bomullstyger, Hvita Väfnader,** bästa fabrikat. **Strandkoftor, Lahmans Tricotunderkläder, Strumpor, Underkjolar, Snörliv, Reformliv, Näsdukar, Allmogegardiner,** stort urval, **Möbeltyger, Borddukar,** stor sortering, vackra mönster, **Linneduktyger,** bästa fabrikat. **Handdukar, Sängtäcken, Filtar, Sticktäcken. Prima Ylle- och Bomullsgarner.**
Å helt stycke 10 %, samt å stufvar. · Till Tricotstickerskor lämnas rabatt å garner.

Vitrums FERROL
är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.
Tillverkas å
Apoteket Vasens Apoteksvarucentral Laboratorium, Stockholm.
Originalflaska om 500 gr. Nedsatt pris 3:25.
Fås på alla apotek.
Om Vitrums Ferrol ej finnes på närmaste apotek, tillskriv fabrikanten, Apoteket Vasen, Stockholm.

Nyutkomna böcker.

Svenska Freds- och Skiljedomsföreningens förlag, Stockholm:

Ett fyratioårigt fredsarbete. Boken är en minnesskrift, utgiven med anledning av att föreningen i år firat minnet av sin 40-åriga verksamhet. Den innehåller i ett tiotal uppsatser, en koncentrerad historik över verksamheten under de 40 åren, dess utveckling, organisation m. m. och är illustrerad med bilder av mera betydelsefulla kongresser, samt en vacker bild av fredsmonumentet på svensk-norska gränsen.

Pris kr. 1,25.

——::——

Gästen: — Jag är inte nöjd med den här korven.

Vaktmästaren: — Vad är det för fel med den?

Gästen: — Ändarna sitta för nära varandra.

*

Väninnor emellan. Elsa: — Han bad att jag skulle lyckliggöra honom för hela livet, men jag gav honom korgen.

Anna: — Det var ju det bästa sättet att uppfylla hans begäran.

*

Läraren: — Vad kallas dom som lever delvis i vattnet och delvis på land?

En röst i klassen: — Badgäster.

——::——

KOL VED COKES
C. N. ANDERSSON
Tel. 2780, 6972, 10849. Göteborg.

A. Ellwén
Kött- och Fläskaffär
Saluhallen 133. Telefon 4481.
OBS!. Prima varor. Billiga priser.
Redbar behandling.

Hotell & Pensionat
Clara Johansson.
Kungsgatan 51, Stockholm.
Ljusa hemtrevliga rum. Moderata priser. Förstklassigt! Centralt!
Rikstel. 13554. Allm. tel. 24241.

Lilla Vilohemmet
Tel. 272. Alingsås. Tel. 272.
REKOMMENDERAS!
Förfrågn. ställas till frkn Lotten Nordgren

BREVLÅDA.

Intresserad läsarinna. På Eder direkta förfrågan kunna vi förråda så mycket som att under * * * döljer sig en kvinnlig författare. Sålunda ej den "auktoritet" Ni antyder, men säkerligen en på detta område lika bevandrad.

"Onödigt uppriktig". Vi skola framföra Era roande synpunkter — naturligtvis strängt konfidentiellt enligt önskan.

Teatervän. Det gläder oss ofantligt. Tack för handslaget!

L. N. Saken har icke gått förbi oss men det har ju skrivits så mycket om den runt omkring att allt sagts som kunnat sägas.

Fru Ingen, B. H., S. W., Loi, G. W—n. Se Margareta Heijkels art. i dagens nummer!

Fru Ella F. Nej, vi leva inte i fiendskap med någon och våra ord hade ingen särskild adress.

Observator. Edert brev var mycket nedstämmande. Det finns nämligen ingenting så smärtsamt för en redaktion som att mottaga meddelande om upphittade tryckfel. Hur de två par Argusögon som här läsa korrektur kunna gå förbi en sådan felsättning som "tendens" i st. för "sentens" är lika obegripligt som hårresande. Men sådant och än värre saker kunna hända. Tryckfelsdemonen är en mästare på sitt gebiet.

——::——

Skånska Wienerbageriet
EMY THORIN
Erik Dahlbergsg. 22 (mitt för Reallärov.)
Nya Tyska Wienerbröd.
Tel. 6077. Tel. 6077.

Arla Mjölk
Distribution på glasflaskor.
Tel. 40781, 45699

kunnat se med sin mans erfarna ögon hade hon lättare kunnat leta sig väg ut ur den labyrint, i vilken hon genom de båda männens samtal råkat.

Men med sina tjugutvå år och sin unga stolthet led hon outsägligt av den föreställningen, att hennes man, som fört henne från hennes förra stilla lugn ut i det bullrande livet, kanske just använde sig av hennes oerfarenhet för att för världen dölja sin verkliga kärlek och lidelse för en annan. Allt inom henne reste sig mot den tanken, att Julie skrattande skulle ha accepterat detta äktenskap för att så mycket säkrare kunna behålla Henry för sig själv.

Hur mycket fult hade hon icke redan sett i denna fåfängliga nöjeskrets vid Kaiserallée, hur många missljud hade ej nått henne, om vilka hon icke haft en aning i sin lugna vrå hemma! Plötsligt föll det henne in, då hon nu i minnet såg tillbaka på dessa första månader av sitt äktenskap, att Henrys vackra ridderlighet och återhållsamhet blott var ett antaget ceremoniöst sätt... Hade han ingenting mer att ge henne? Tillhörde allt ännu den andra?

Voro kanske för honom de dagliga besöken hos Wiesners dagens ljuspunkter, icke de eftermiddags- och kvällsstunder han tillbringade på tu man hand med henne, vilka blivit henne allt mer och mer dyrbara och kommit hennes tillförsikt att växa?

Hur ofta hade Henry icke skrattande sagt, när något av detta nya förskräckte henne:

— Kära barn, du måste ha ögonen öppna; sådana saker skedde nog också i edra Dresdenerkretsar, men då man, som du, endast ser in i sig själv, märker man dem helt enkelt icke.

Gott, hon skulle ha ögonen öppna i kväll; Wiesners voro också bjudna. Hon skulle se, erfara, hur det i verkligheten stod till, sedan skulle hon låta Henry veta, hur det såg ut inom henne..., och då?... Hon var så ensam, hur skulle hon bete sig? Tiga? Även om hon finge bekräftelse på, vad hon erfarit i dag?... nej, nej!

Och plötsligt stod minnet av hennes forna liv så klart för henne, det soliga, omhägnade livet hemma i trädgården, de gamla vännerna, faderns smala, intelligenta ansikte, som hon mindes det skymta fram från barndomen, innan en för tidig död ryckte honom bort, de dagliga morgonturerna med ångbåten till gymnasiet, då de gamla tornen och bryggorna över floden lyste i försilvrat morgonljus. Och sedan återresorna mot de mångfärgade kullarna och modern nere på vägen...

Hon borrade ner huvudet i kuddarna och grät av hemlängtan. Slutligen somnade hon in — alldeles förbi av trötthet.

Vid tedags kom Henry van der Borgk upp för att se till henne. Under det lätta buller, som uppstod, då jungfrun ställde teservisen på bordet, hade Elisabeth icke märkt, att han sakta kommit in från sitt sovrum näst intill hennes.

Ett ögonblick blev han stående i dörröppningen.

Hennes huvud, från vilket det upplösta, glänsande håret tungt föll ned, vilade på armbågen. Hennes blick var riktad uppåt, som det tycktes, utan att vara fästad vid något särskilt föremål, och det låg ett egendomligt, längtansfullt uttryck i ögonen.

Henry kom närmare, gjorde tecken åt flickan att försvinna, satte sig på sängkanten och frågade:

— Hemlängtan, Elisabeth?

— Ja, Henry.

— Just ingen komplimang åt mig.

— Förlåt, Henry... jag...

— Qui s'excuse, du vet!... Säg hellre ingenting, utan lämna grubblerierna, drick te och stig så upp!

Han började ordna vid bordet, fyllde hennes tekopp, lade på ryskt maner tre stora sockerbitar i den, valde ett par aptitliga småbröd ur silverkorgen, ställde det hela på en liten bricka, som han balanserade på tre fingrar med hållningen hos en rutinerad kypare fram till sängen med ett vördnadsfullt: Madame!

Den fransyska farmodern skulle ha blivit hänförd över den lätta grace, med vilken han spelade sin roll. Och då det just var Henrys behagliga sätt att röra sig, som från första stund fängslat Elisabeth, log hon nu emot honom och ville med en nick och ett nådigt: merci, monsieur! visa att hon senterade skämtet.

— Det är inte nog, madame, betalningen först! Och han ställde försiktigt brickan på sidentäcket och böjde sig ner för att kyssa henne. Hon lutade tillbaka huvudet och lät det ske, men hennes läppar voro kalla.

Alltså, alltjämt förstämd. Han slutade genast med sin roll, drog fram en stol till sängen och underhöll henne lätt och lekande, under det att hon drack det alltför söta teet, som inte alls smakade henne.

— Vad tänker du ha på dig? Den nya? Javisst, ska du det. Det är en mycket stor tillställning. Och som du tyvärr inte kan uppträda så här med håret, han strök henne smeksamt över den ljusa, svallande lock, som slingrat sig ner över sängkanten, så ber jag att du också i dag låter kamma dig alldeles slätt. Jag kan inte med de där yviga frisyrerna som äro moderna för närvarande — nej, så här, alldeles slätt tillbakastruket från pannan och tinningarna och en stor knut i nacken. Det passar dig utmärkt.

— Skall jag taga briljantkammen?

— Nej, för Guds skull, ingenting alls! Men hör nu... och han sprang upp, klockan är mycket. Nu ringer jag på Anna, du måste gå upp. Han nickade till henne och gick in för att själv göra toalett.

——

II.

Strax före klockan åtta stod van der Borgk vid tamburdörren i ytterrock och cylinder och bredvid honom betjänten med nådig fruns pärlgråa kappa på armen.

Hon kom i detsamma nedför trappan och hennes mans ögon lyste upp. Den luftiga klädningen av en mild ljusgrön ton, utsirad med ett lätt silverbroderi, gav mera liv åt hennes hy och förhöjde det ljusa hårets glans.

Han njöt av hennes lugna, vackra gång, utan brådska och onödiga rörelser, när hon kom utför trappan.

— Förlåt mig, men armbandet ville inte gå igen, och hon pekade på en kedja i matt guld, som omslöt hennes bara arm.

(Förts.).

——::——